

Influensavirus i sirkulasjon, men fremdeles lav forekomst

Overvåkingen fra uke 45 viser at forekomsten av influensalignende sykdom også denne uken er svært lav. Dette betyr at sesongens influensautbrudd ikke ennå er i gang, men det sirkulerer influensavirus og vi ser en liten økning i laboratoriebekreftet influensa. Det er hovedsakelig influensa A virus i omløp, både H1 og H3 virus. Vi vet ikke ennå hvilke virus som vil prege sesongen 2018/19.

Klinisk- og virologisk overvåking

E-post: influenza@fhi.no

Mediehenvendelser

Telefon: 21 07 83 00

Folkehelseinstituttets influensasider:

www.fhi.no/influenza

Tabell 1. Status og utvikling i de ulike overvåkingssystemene

Overvåkingssystem		Uke 45	Status og utvikling
Influensalignende sykdom og alvorlig influensa	Influensalignende sykdom	0,3 % av legekonsultasjonene i primærhelsetjenesten	Svært lav intensitet Stabilt
	Innlagte med laboratoriebekreftet influensa*	4 innlagte pasienter, alle med påvist influensa A Totalt f.o.m uke 40: 19	Meget lavt Stabilt
Virologisk overvåking	Mikrobiologiske laboratorier	Antall analyserte prøver: 3755 Andel positive prøver: 1,5 %. Totalt 57 positive <ul style="list-style-type: none"> • 55 influensa A • 2 influensa B 	Lavt Meget lavt, økende
	Fyrtårnprøver	En fyrtårnprøve, influensa ikke påvist	Lavt

*Overvåkingen av innlagte med influensa dekker ca. 60 % av Norges befolkning

Om rapporten

Folkehelseinstituttets ukentlige influensarapport samler data fra klinisk overvåking og virusovervåking i Norge, samt fra internasjonal influensaovervåking. Rapporten publiseres på torsdager og dekker uken før.

Informasjon om overvåkingen

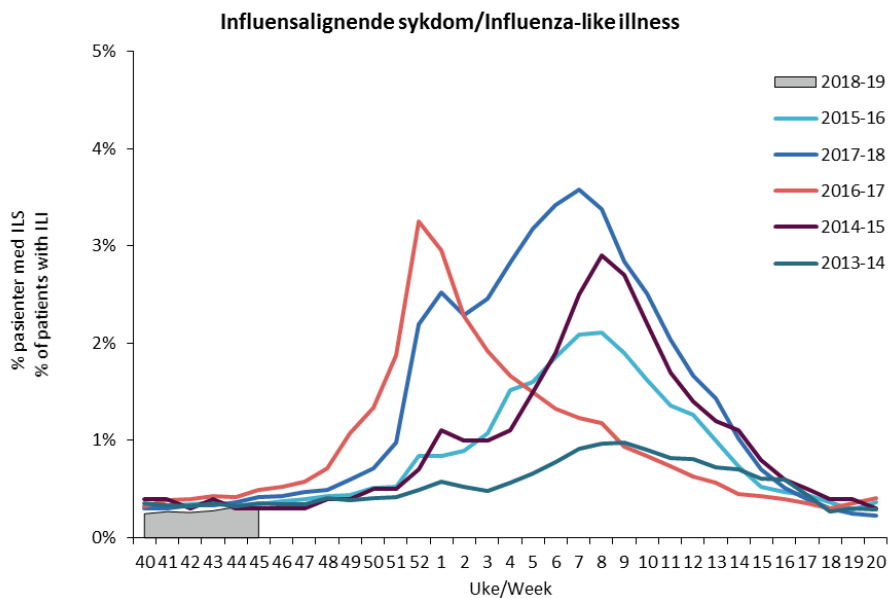
Mer informasjon om de ulike [overvåkingssystemene](#) for influensa finnes på [Folkehelseinstituttets temasider om influensa](#).

Ukerapporter fra sesongen 2017/18 finnes [her](#).

Rapport som oppsummerer sesongen 2017/18 finnes [her](#).

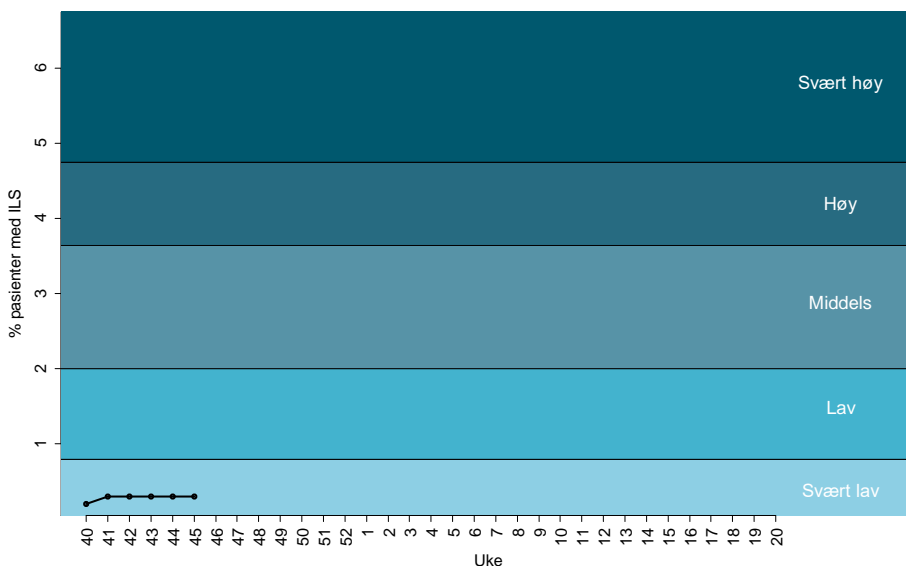
Overvåking av influensalignende sykdom

Også i uke 45/2018 fikk 0,3 % av dem som gikk til legen diagnosen influensalignende sykdom (ILS) (Figur 1). Dette indikerer svært lav influensaaktivitet (Figur 2).

Figur 1. Andel legebesøk for influensalignende sykdom (ILS). Tallene for siste uke kan bli justert noe opp eller ned i neste rapport.

Aktiviteten var svært lav over hele landet (se kart lenger ned i rapporten). Det har fra og med uke 40 ikke vært meldt om influensautbrudd i helseinstitusjoner.

Figur 2. Nivå på influensaintensitet fremstilt ved andel legebesøk for influensalignende sykdom (ILS). Andelen kan bli justert etter hvert som registreringen blir mer fullstendig.

Overvåking av influensalignende sykdom

[Sykdomspulsen](#) registrerer data om influensadiagnoser fra alle landets fastleger og legevakter, og presenterer influensaaktivitet per fylke (se kart lenger ned).

Tallene gir en indikasjon på aktiviteten av influensa, men angir ikke nøyaktig antall influensasyske.

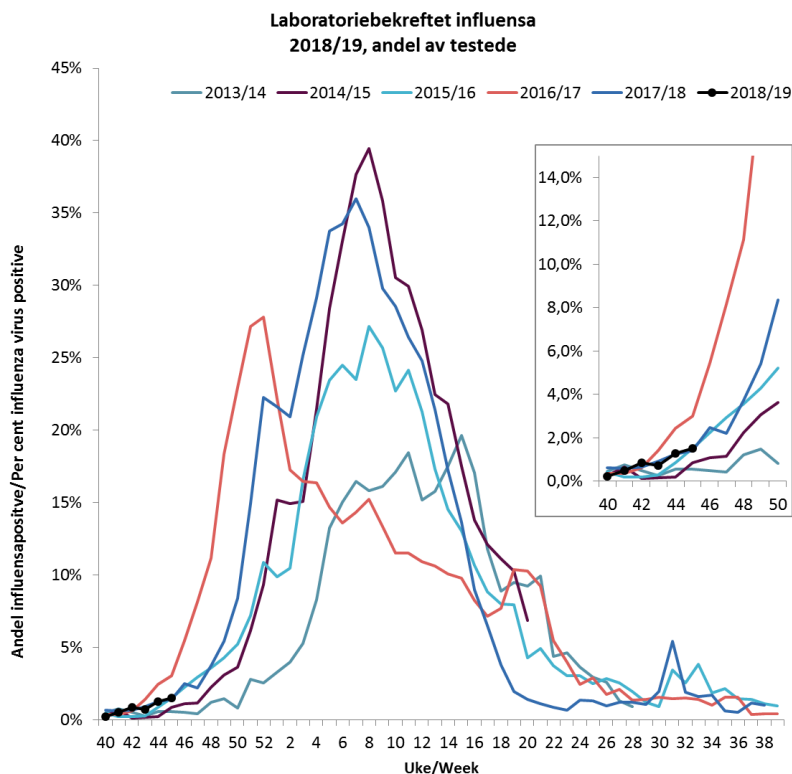
Overvåkingen av influensalignende sykdom løper fra og med uke 40 på høsten til og med uke 20 på våren.

Terskelverdier for intensitet av utbrudd

Grensene mellom hva som defineres som lav, middels, høy og veldig høy intensitet baseres på data fra foregående sesonger. Derfor kan terskelverdiene variere noe fra sesong til sesong. Vi sier at sesongens influensautbrudd er i gang når ILS-prosenten har nådd terskelen for «lav» intensitet.

Virologisk overvåking

Antallet laboratoriebekreftede influensapåvisninger og andelen positive av de testede (1,5 %) er meget lavt, men noe økende (Figur 3).

Figur 3. Ukentlig andel prøver med influensavirus-påvisning denne sesong sammen med data fra tidligere sesonger. Data for siste uke er ikke fullstendige.

Det er innrapportert 3755 analyserte prøver forrige uke, hvorav 55 prøver var positive for influensa A og to for influensa B. Av prøvene som viser influensa A er foreløpig er 25 subtypet som A(H1) og 2 som A(H3). En del av prøvene som er influensa A-positive, er fra laboratorier som kun tester for A(H1) og ikke for A(H3). Derfor er flere av de influensa A-positive prøvene trolig subtype H3. På laboratorier som tester for både A(H1) og A(H3) har det de siste ukene vekslet mellom hvilken av subtypene som har vært i overvekt. Forrige uke var det overvekt av A(H3). Tallene er fremdeles lave og bør tolkes med forsiktighet. To prøver var positive for influensa B (figur 4 og tabell 2).

Hittil i sesongen er det testet 21 756 prøver på landsbasis. Det er påvist 169 influensa A og 19 influensa B virus. Hos laboratoriene

Virologisk overvåking

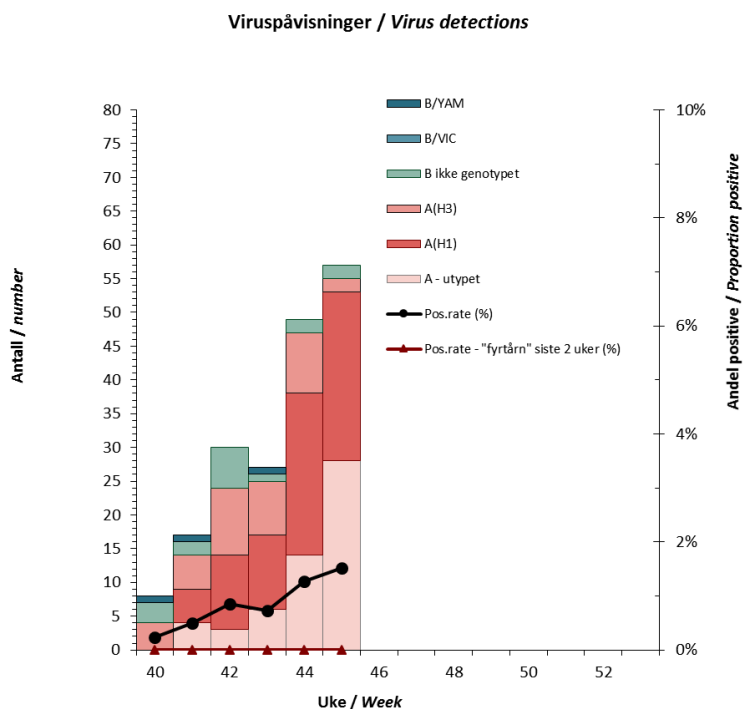
Medisinsk-mikrobiologiske laboratorier rapporterer ukentlig til Folkehelseinstituttet om funn av influensavirus eller antistoff mot virus (serologi) i pasientprøver.

I tillegg sender et utvalg leger, såkalte Fyrtårnleger, inn prøver fra pasienter med influensalignende sykdom direkte til Folkehelseinstituttet for viruspåvisning og karakterisering.

Folkehelseinstituttet utfører også karakterisering (subtyping/linjebestemmelse) av virus som andre laboratorier sender inn. Prøver innsendt til influensalaboriet ved Folkehelseinstituttet blir subtypet og linjebestemt.

Influensa A(H1N1)pdm09 virus er i denne rapporten benevnt som A/H1N1 eller A(H1).

som tester for både influensa A(H1) og A(H3) har det så langt vært en overvekt av influensa A(H3) positive. Av de 19 influensa B-påvisningene er hittil 3 genotypet som Yamagata-linje og ingen som Victoria-linje. Detaljert oversikt over antall påvisninger finnes i tabell 2.

For oversikt over andre patogener påvist ved mikrobiologiske laboratorier i Norge se: <http://lab.fhi.no/>

Figur 4. Meldte funn av influensavirus i Norge siden uke 40/2018. Figuren viser fordeling av influensa A, subtyper av influensa A og influensa B type og genotype pr. uke sammen med samlet positivrate. Tall fra virusovervåkingen finnes i tabell 2 lenger ned i rapporten. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

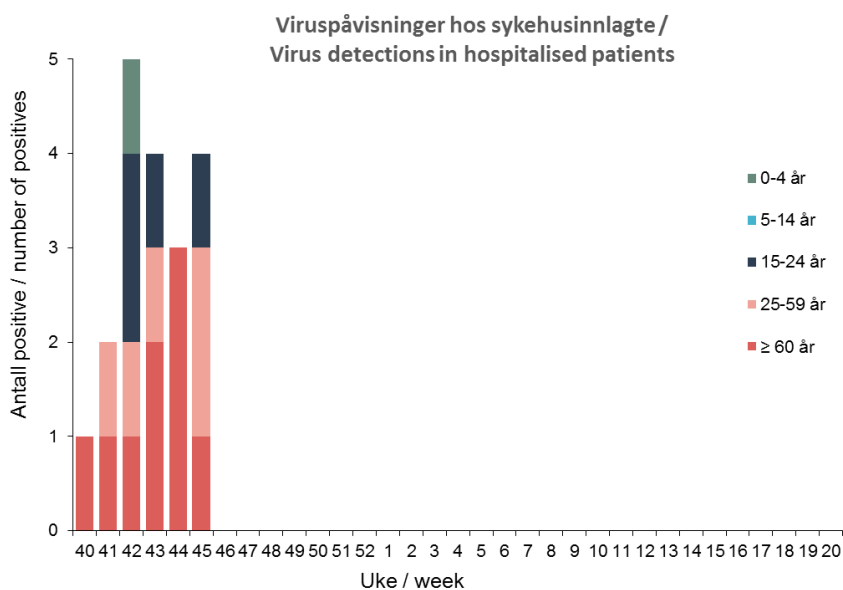
Fyrtårn

Det er kun analysert en fyrtårnprøve fra forrige uke, uten påvisning av influensavirus. I løpet av sesongens fem første uker er det analysert 25 prøver, uten påvisning av influensavirus. Rhinovirus er påvist i syv prøver.

Overvåking av alvorlig influensasykdom

Laboratoriepåvist influensa hos sykehusinnlagte

For uke 45/2018 ble det mottatt rapporter fra alle 9 mikrobiologiske sykehuslaboratoriene som deltar i overvåkingen*. Prøvene fra disse laboratoriene utgjorde 49 % av alle prøver testet for influensa i Norge den siste uken. Av 1834 prøver som ble testet i disse laboratoriene var 859 fra pasienter innlagt på sykehus. Influenzavirus ble påvist hos 4 inneliggende pasienter. Alle disse påvisningene var influensa A.

Figur 5. Tilfeller med laboratoriepåvist influensa hos pasienter innlagt på sykehus, aldersfordelt. Tallene er basert på rapporter om viruspåvisninger siden uke 40/2018 fra 9 mikrobiologiske sykehuslaboratorier. Tallene kan bli justert i henhold til etterrapporterte resultater.

Overvåking av totaldødelighet – NorMOMO

Dødeligheten i Norge har siden uke 40 ligget på et normalt nivå.

Overvåking av alvorlig influensa

Et laboratoriebasert overvåkingssystem av innlagte i sykehus med influensa ble innført i sesongen 2014-15. Ni mikrobiologiske laboratorier* deltar i denne overvåkingen. Disse betjener et opptaksområde på ca. 60 % av Norges befolkning. Overvåkingen gir en indikasjon på antall innlagte med influensa fordelt på alder og virustype.

*St. Olavs hospital, Førde sentralsykehus, Haukeland universitetssykehus, Stavanger universitetssykehus, Sykehuset i Vestfold, Oslo universitetssykehus Ullevål, Sykehuset Innlandet Lillehammer, Sørlandet sykehus og Nordlandssykehuset.

NorMOMO

Folkehelseinstituttet overvåker generell dødelighet i den norske befolkning. Data fra overvåkingen brukes i beredskapssammenheng og supplerer influensaovervåkingen. Overvåkingen er en del av det europeiske EuroMOMOprosjektet som overvåker dødeligheten i Europa. Mer informasjon finnes på FHI sine nettsider om NorMOMO. [Her](#) finnes også ukerapport om overvåkingen av totaldødelighet.

Mer informasjon om EuroMOMO prosjektet og dødeligheten i Europa finnes [her](#)

Influensavaksine

Det er for sesongen 2018/19 kjøpt inn trivalent injeksjonsvaksine til bruk i influensavaksinasjonsprogrammet. En firevalent vaksine er også tilgjengelig til fullpris via Folkehelseinstituttet eller apotekene.

I den kommende sesongen vurderer Folkehelseinstituttet at trivalent og firevalent vaksine er likeverdige med tanke på beskyttelse mot de virus det er sannsynlig at kan bli utbredt i Norge. Dette er også i tråd med WHO's vurdering. Influenza B Victoria-komponenten i den trivalente vaksinen vil også kunne gi noe kryssbeskyttelse mot et influenza B Yamagata-virus dersom dette mot formodning skulle dominere virusbildet også den kommende sesongen.

Det er foreløpig bestilt omtrent 684 000 doser influensavaksine til målgruppene for vaksinasjon fra kommuner og helseforetak. Dette inkluderer vaksine til både risikogrupper og helsepersonell. I tillegg er det sendt ut over 120 000 doser sammenlagt til personer utenfor målgruppene fra Folkehelseinstituttet og de andre legemiddelgrossistene

Per 6. november er i overkant av 308 000 influensavaksinasjoner registrert i SYSVAK. Dette er forventet å øke ytterligere i løpet av den kommende måneden.

Antiviral behandling

Ved influensasykdom, spesielt hos personer tilhørende risikogruppene, bør behandlende lege vurdere behovet for bruk av antiviralia. Dette gjelder både for vaksinerte og uvaksinerte personer. Behandling bør igangsettes tidligst mulig i sykdomsforløpet. Pasienter som er så syke at de legges inn i sykehus, bør alltid vurderes for antivirale legemidler, selv senere i forløpet.

Årets vaksine mot sesonginfluensa

For sesongen 2018-2019 inneholder influensavaksinen 3 virusvarianter:

- et A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-lignende virus
- et A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-lignende virus
- et B/Colorado/06/2017-lignende virus (B/Victoria/2/87 linje)

Firevalente vaksiner inneholder i tillegg et B/Phuket/3073/2013-lignende virus.

Nesesprayvaksinen til barn, som også kan bestilles hos Folkehelseinstituttet, er firevalent.

Se [Vaksineanbefalinger influensa](#) for mer informasjon om hvilke risiko-grupper som anbefales å ta vaksine mot sesonginfluensa.

For mer detaljert informasjon om influensavaksine og bakgrunn for anbefalinger se

<https://www.fhi.no/sv/influensa/influensavaksine/>

Vaksinasjonsdekningstall for sesongen 2016/17 fra SYSVAK og fra SSB finnes på [Norgeshelsa](#) og [Kommunehelsa](#). På [fhi.no](#) finnes informasjon om [Vaksinasjonsdekningstall for influensavaksine 2017/2018](#).

FHIs råd om antiviral behandling: [Smittevernveilederen - Influensa](#)

Overvåking av resistens mot antivirale legemidler

Influensasenteret ved Folkehelseinstituttet overvåker løpende følsomhet hos influensavirus for aktuelle antivirale legemidler. Særlig har man årvåkenhet for eventuell resistens mot oseltamivir (Tamiflu®). Det er ikke påvist resistens blant de fem virus som er undersøkt så langt i sesongen.

Internasjonal influensaaktivitet

I uke 44 var influensaaktiviteten lav i Europa, med sporadiske funn av både influensa A og -B.

WHO rapporterte 12. november om økt antall influensapåvisninger i noen land i Sør- og Sør-øst Asia. I den tempererte sonen på den sørlige halvkule har influensaaktiviteten sunket ytterligere. På verdensbasis har flertallet av funnene vært influensa A.

Aktuelle lenker

WHOs influensasider:
<http://www.who.int/influenza/en>

European Centre for Disease
Prevention and Control (ECDC) :

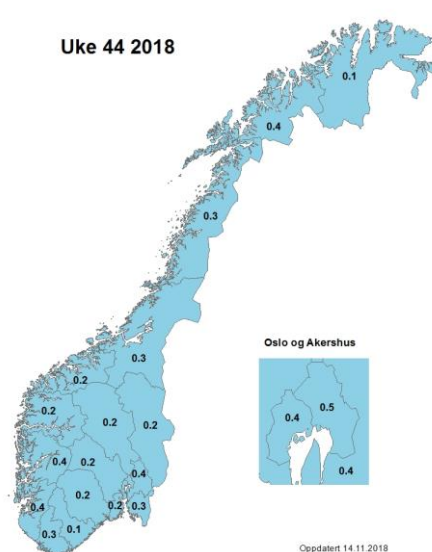
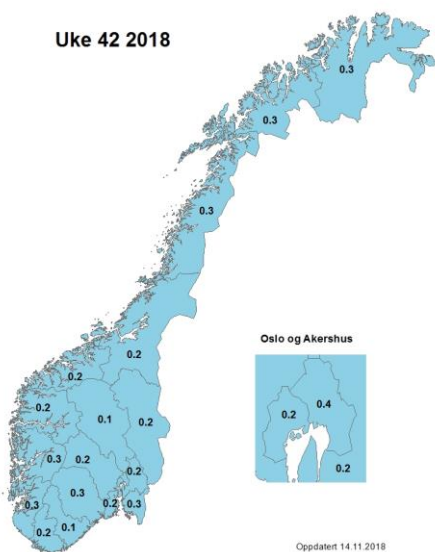
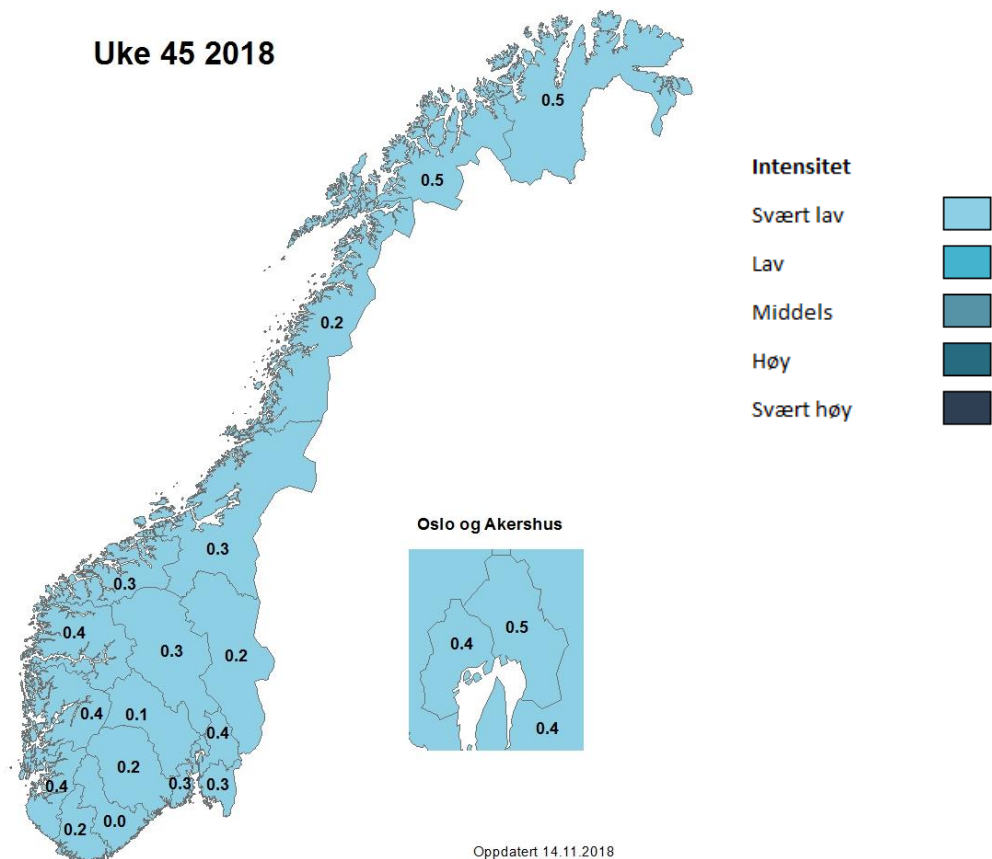
[Seasonal influenza](#)

Flu News Europe (dekker WHOs
Europaregion):

<https://flunewseurope.org/>

Kart med andel influensalignende sykdom fra Sykdomspulsen

Kartene under viser den rapporterte forekomsten av influensalignende sykdom i ukene 42-45. Nytt av årets sesong er at det presenteres intensitet beregnet etter fylkesvise terskelverdier, fremfor terskelverdier basert på nasjonale tall som tidligere. Terskelverdiene baserer seg på fylkets egne verdier for foregående sesonger. Andelsverdien er presentert for hvert fylke.

Tall fra laboratoriebasert influensaovervåking

Tabell 2. Analyser for influensavirus ved landets laboratorier, inkludert WHO Nasjonalt influensasenter på Folkehelseinstituttet. Data for de siste ukene er ikke fullstendige og kan bli endret.

UKE/ week	Viruspåvisninger/Virus detections							
	Prøver/ Specimens	% positive	A(utypet) not subtyped	A(H1)	A(H3)	B ikke genotype t not lineage typed	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
40	3459	0,2 %	0	0	4	3	0	1
41	3465	0,5 %	4	5	5	2	0	1
42	3531	0,8 %	3	11	10	6	0	0
43	3698	0,7 %	6	11	8	1	0	1
44	3848	1,3 %	14	24	9	2	0	0
45	3755	1,5 %	28	25	2	2	0	0
Total	21756		55	76	38	16	0	3
		Type A:	169		Type B:	19		